

§ 182

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Laura Kolben toivomusponnosta, joka koskee opaste-
taulujen pystyttämistä Vallisaareen ja Kuninkaansaareen**

HEL 2020-009750 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ilahtuneena toteaa kaupunginvaltuutettujen keskuudessa yhä enenevässä määrin heränneen kiinnostuksen Helsingin historiaan ja siihen liittyvien erityisten paikkojen esiintuomiseen. Erilaiset opastaulut ovat yksi tapa lisätä historian tuntemusta ja ymmärrystä ja sitä kautta osaltaan edistää kaupungin kulttuuriperinnön säilymistä. Valtuutettu Laura Kolben toivomusponssi liittyy kiinteästi Vallisaaren ja Kuninkaansaaren asemakaavoitukseen, jossa tavoitteena on saarten kulttuurihistoriallisesti ja luonnon kannalta arvokaiden kohteiden suojeleminen sekä muuttaminen luontomatkailuun siten, että alueen arvot eivät vaarannu. Asemakaavaa on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä Museoviraston kanssa ja asemakaavan muutos on hyväksytty 26.8.2020. Alueelle on suunniteltu luontomatkailua tukevaa rakentamista kuten palveluita, majoitustiloja, työtiloja sekä venesatama. Tässä uudessa tilanteessa alueen historian ja moninaisten arvojen esiintuomista ja saarella vierailevan yleisön tiedon lisäämistä voidaan pitää eräänä suojelun välineenä.

Vallisaaren ja Kuninkaansaaren historialliset sotilassaaret omistaa valtio ja niiden hallinnointi on siirretty puolustusvoimilta Metsähallituksen luontopalveluille osana valtion kiinteistöstrategiaa, jonka mukaisesti valtion maiden ja vesien hallinta keskitetään Metsähallitukselle. Metsähallituksen luontopalvelujen hoidossa ovat mm. Suomen kaikki kansallispuistot sekä yli 500 muuta luonnonsuojelualueita ja useita kulttuuriperintökohteita. Vallisaari ja Kuninkaansaari avattiin yleisön käyttöön Metsähallituksen hankkeen tuloksena keväällä 2016. Saaria hallinnoiva Metsähallituksen luontopalvelut vastaa alueen luonnonsuojelusta ja -hoidosta sekä retkeilyn peruspalveluista ympäristöministeriön ohjauksessa. Valtion kiinteistöstrategian ja periaatteiden mukaisesti myös Vallisaaren ja Kuninkaansaaren yleisöreitit ja niiden opasteet ovat Metsähallituksen luontopalveluiden vastuulla ja hoidossa. Saarten arkeologisen ja rakennetun kulttuuriympäristön asiantuntijaviranomaisena toimii Museovirasto. Opasteet on laadittu neljällä kielellä, mikä on rajoittanut tarjottavan tiedon määrää opastauluissa. Kuitenkin erityisesti alueen kulttuurihistoriaa ja ihmisten pitkään jatkuneen toiminnan vaikutusta saarten ominaisuuteen on pyritty opastauluissa tuomaan esiin,

samoin välittämään tarinoita ihmisten arjesta ja sosiaalisesta elämästä saarilla. Tähän kokonaisuuteen oman lisänsä tuo vuonna 2021 Vallisaarella järjestettävä Helsinki Biennaali, jossa HAM Helsingin taide-museo vastaa Vallisaareen sijoitettavien taideteosten tuotannosta ja installoinnista sekä teoksiin liittyvästä asiakaspalvelusta. Biennaalin taideteoksia ja yleisöreittejä koskevat suunnitelmat on tehty tiiviissä yhteistyössä Metsähallituksen ja Museoviraston kanssa.

Eräänä osana Vallisaaren opastusta ovat alueen palveluista ja nähtävyyksistä kertovat omat nettisivut. Metsähallituksen Luontoon.fi-sivustolta löytyy paljon tietoa Vallisaaresta ja Kuninkaansaaresta, myös saarten historiasta. Metsähallituksen sopimuskumppaneiden yleisö-opastusten oppaina toimii myös saaren entisiä asukkaita, jotka osallistetaan voivat syventää opastusta myös omakohtaisilla kokemuksilla ja tarinoilla.

Vallisaaren ja Kuninkaansaaren yleisöreittien olemassa olevia opastauluja on varauduttu uudistamaan ja opasteita tullaan päivittämään, kun siihen tarvetta ilmenee. Työ tehdään Metsähallituksen omien kulttuuri-perintöasiantuntijoiden toimesta ja tarvittaessa he voivat turvautua myös sekä Helsingin kaupungin museon että Museoviraston apuun.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: 310 36501
anne.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Laura Kolben toivomusponsi koskien opastetaulujen toteuttamista Vallisaareen ja Kuninkaansaareen Kvsto 26.8.2020 asia 12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 1.12.2020 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Laura Kolben toivomusponnosta, joka koskee opastetaulujen pystyttämistä Vallisaareen ja Kuninkaansaareen. Toivomusponsi kokonaisuudessaan on liitteenä.

03.11.2020

Asia/8

Toivomusponnosta on pyydetty lausuntoa myös kaupunkiympäristölautakunnalta.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: 310 36501
anne.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Laura Kolben toivomusponsi koskien opastetaulujen toteuttamista Vallisaareen ja Kuninkaansaareen Kvsto 26.8.2020 asia 12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano